

EL VOT A LAS DONAS

—Ab vot ó sense vot, sempre que las cigarreras eus hi arremanguen passa la nostra.

(Dib. de NANCH.)

Pera solventar necessitats especials de l'establiment tipogràfic ahont s'imprimeix La Campana Catalana, ens veyem obligats a canviar el dia de sortida del present setmanari. En lo successiu, en lloch del divendres se publicarà 'l dimecres de cada setmana.

Nosaltres ho celebrem perquè aixís ningú podrà ni remotament suposarnos disposats a sostenir certes competències, afanys que, en veritat, may hem sentit, ni cap falta 'ns fan pera correspondre al creixent favor que 'l públich ens dispensa.

Desde l'número pròxim y ab el títol de FANTASIAS, comensarem a publicar una serie de dibuixos humorístichs d'APELES MESTRES, en els quals hi campejan l'enginy y la gracia característica del nostre Mestre Ninotaire.

CARTA DESCLOSA

SR. D. ANTONI LÓPEZ:

Temerós d'abusar de l'hospitalitat generosa que va concedirme la premsa donant aculliment a ma carta de 13 de Desembre prop-passat, que tan llegida y comentada fou, vaig creure oportú sospendre, temporalment y fins a millor ocasió, el tractar en públich de las nostras diferències, baix aquells aspectes especials que és convenient que l'opinió conegui y 'n formi concepte pera fins moralisadors y advertència saludable a tot incaute que, per excessiva bona fe, puga ser víctima de determinadas explotacions.

Mes ara que tinch periòdich propi, a despit de certs medis que algú, com tu no ignorarás, va posar en joch pera dificultarho; ara que, gracias al favor del públich y al concurs de bons amichs y cooperadors, he trobat medi honrós y reconfortant d'esmersar profitosament aquellas 24 horas diarias que, al veurem obligat a separarme de casa teva, vaig emportarmen, com únich capital estalviat, després de 39 anys seguits de treball, esforços y sacrificis, considero arribada l' hora de posar fi a mon silenci, donant satisfacció als impulsos de la meva conciencia, de perfecte acort ab personas de seny, que creuhen, com jo mateix, que moltes de las nostras qüestions no són tan intimas y familiars, com tu tal volta tindrás interès en imaginar-te, que deguin restar en secret pera diluirse en l'olvit de las cosas mortas.

Comensaré diriginte públicament una invitació, en la confiança de que, fentho públicament, serà millor atesa que a darrers de Desembre, al serte formulada privadament per mediació de mon carinyós amich el distingit lletrat D. Joan Vidal y Valls. Ja veus com certas cosas no hi ha més remey que portarlas a la pública sanció.

Respecte als llarchs serveys que tinch prestats a la teva casa, y que vaig veure obligat a interrompre, y no per voluntat meva, tinch preparadas algunas reclamacions, justas y rahonables a mon entendre, per estar basadas, sino en contractes escrits, incompatibles ab l'absoluta confiança que tu m'inspiravas, en fets reals y altres elements de judici més que suficients a mon parer, pera que la seva procedencia quedi establerta a la llum de la rahó, l'equitat y la conciencia. Si vaig ó no errat, no s'och jo, ni has de esser tu—part interessada—qui deu determinarho.

Que ho diguin altres personas. Y al efecte t'invito de nou a sotmetre aquesta qüestió concreta, pura y exclusivament d'interessos, a un judici d'amigables componedors. Tu 'n designas un, y jo un altre; y, per lo que atany al tercer, podrem insacular a tots els escriptors de Barcelona que tinguin el títol d'advocat pera trauren sis noms, a fi de que 'l primer d'entre 'ls designats per la sort que accepti 'l càrrech s'uneixi ab aquells y tots junts entrin en funcions.

Jo presentaré mos elements de judici: tu podrás impugnarlos ampliament; y un cop practicadas todas las comprobacions que 'ls amigables componedors estimin necessarias, siguin ells els que dictin el laudo sobre la procedencia, y en el seu cas sobre 'l valor ó just-preu, de mas reclamacions.

Y no extranyis que jo, que may ab tu m'havia preocupat d'interessos, ho fassi ara, com si diguessim, *a posteriori*; puix tu que de tants anys me coneixes sabrás que jo sempre acostumo a posarme al diapassó normal de las personas ab qui dech ventilar qualsevol assumpte. Noble ab els nobles; condescendent ab els condescendents; generós ab els generosos; interessat ab els interessats.

Mes dech confessarho ab tota franquesa: com la condició de cobdiciós no s'avé gaire ab el meu caràcter, més amich de las efusions del cor que de las que s'originan al fons de la bossa, las quals las he trobadas sempre fredas y geladoras, desde ara yull que sápigas qu'en aquesta especie de revisió de serveys y saldo de comptes no procuro poch ni molt pera mi: que tot, integrament, lo que tal

volta 'm pugui correspondre com a resultat del laudo, ja té destinació. Jo, després de tot, me 'n puch passar, que en el maneig de la ploma en defensa de mas honradas conviccions, y en el treball, fent copiosa de consols, tinch posada tota la meva confiança pera 'ls días que 'm restan de viure.

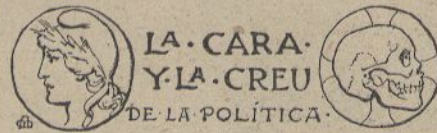
Peró hi há molts sers humans que sufren, hi há companys nostres que lluitan desesperansats en sas generosas empresas de cultura popular: hi há pobres individuals y pobras institucions republicanas d'ensenyansa que vegetan desatesas de molts que basan els seus càlculs mercantils en la política republicana.

Aixís, donchs, a aixugar llàgrimas y a afavorir iniciativas dignas de protecció: a beneficencia y a auxiliari a las institucions d'ensenyansa—escolas y bibliotecas—dels Centres republicans de Catalunya, vull que sigui destinat lo poch ó molt que 'm pugui correspondre. Y ara ja no extranyarás que 'm mostri en aixó més decidit y més interessat que si a mon propi interès material hagués de atendre; y comprendrás també que pera advocar pel compliment de tan nobles fins me senti fort, com procuro sentirme hi sempre que haig d'empendre una campanya.

Tu dirás si acceptant l'idea que 't proposo, vols sentirte aliviat de conciencia per lo que has fet ab mi.

Espera la teva resposta ton atent y S. S.

J. ROCA y ROCA.

SEMBRÉM Y CULLIRÉM

L'acció solidaria, tant ó més que dintre de Catalunya, resulta convenient exercirla en todas las demés terras espanyolas. Y la rahó es senzilla: la tan desitjada autonomia no podrà Catalunya alcançarla plenament sino quan l'idea autonomista sigui compresa y acceptada per la majoria dels espanyols fins al punt d'imposarse una nova organisió de l'Estat.

Llarch sembla 'l camí; però, ben mirat, és potser el més curt, y de todas maneres sel més avinent y gloriós. Al recórrer, s'aumentarà la forsa de Catalunya, realzantse ab els prestigis que li valdrà la eva condició de redemptora de la malmenada Espanya.

Ditxosament la difusió del seu ideal no pot cedir en merma de la seva intensitat interna, tal com succeeix ab els pobles conquistadors, tant més forts y respectats quant més enllà y ab major fortuna portan els seus esplets. Y si 's té en compte que la lluyta per un ideal no exigeix escoladors sacrificis de sanch ni de riquesas, sino tan sols caudals de fe y de ferma voluntat, se comprendrà desseguida que l'obra de difusió ha de resultar altament vigorisadora.

Circunscrit l'ideal catalá a Catalunya no més, difícilment arribarà a enlanyarse, tratat pel pes mort d'una Espanya indiferent y insensible. Emperó si a n'aquesta se li infiltra el nostre halé, el nostre esperit, las nostras ansias patrióticas, una gran part d'Espanya sortirà de la seva inercia y volará ab nosaltres.

Síntomas s'observan aquí y allá d'un reviscolament encoratjador. Sigüé la regió galaica la primera que ajuntá la seva veu de protesta al clam de Catalunya. Nostra germana Valencia camina ab pas resolt per las vías d'una próxima y estreta solidaritat. Els pochos diputats solidaris que assistiren al meeting d'Alacant tingueren ocasió de recullirhi la expressió d'un entusiasme franc, ardorós y conscient. ¿Qué hauria succehit si hi haguessin assistit tots els que devian? Y ¿qué si en Salmeron, s'hagués trobat en bon estat de salut pera presidir l'acte?

No fa gaires días, a Sevilla, algú de la minoria republicana tractá d'establir incompatibilitats entre l'Unió republicana y la Solidaritat. Un diputat jove, el

Sr. Miró, posá las cosas en son lloch degut, sigüent extraordinariament aplaudit. L'idea autonomista fou aclamada allí com per tot arreu. Y al Sr. Miró 'ls republicans més inteligents li van encariar la conveniencia d'apar a fer allí un meeting francament solidari.

Al mateix temps en Cambó donava a Salamanca la seva conferencia, establint que la regió castellana, tant ó més que las altrás, és víctima del centralisme establert a Espanya pels monarcas absoluts y que ha acabat per degenerar en una insoportable oligarquia, ofegadora de todas las llibertats. Y Castella, l'ensopida regió, se reviscola y comensa a admirar el gran exemple de sa germana Catalunya.

Cossos que semblavan consumir-se en l'immobilitat, senten formigors de vida nova. El Centrè manxego demana escoltar als diputats solidaris; algunas ciutats extremeñas els hi dirigeixen carinyosas invitacions. Per tot arreu esbategan ansias d'escoltarlos pera millor orientarse. El combustible regional, vell y ressech en tot Espanya, espera una espurna del foch sagrat de Catalunya pera abrandarse.

Estem, donchs, en magnífica saho pera empendre un actiu apostolat de difusió solidaria. El gra de la primera cullita no podem móldrel en profit nostre exclusiu: millor será esmersarlo tot en llevar y sembrarlo en tota l'extensió d'Espanya.

Res hi fa que molts dels camps, en estat llastimós encara, s'hajan de purgar de malas herbas. Tots els homes de bona voluntat, sense distinció d'opinions políticas; tots els amants de la terra que 'ls ha vist neixer; tots els enemics d'un régimen viciós, ruïnós y opressor, ens ajudarán, en la patriótica tasca, ab l'halé del seu esperit y ab la forsa dels seus brassos.

P. K.

EL TERRORISME DAVANT DEL JURAT

A hir dijous comensá l'acte de la visita de la causa d'en Rull, la qual ha despertat un interès molt gran, no sols pel caràcter especial del processat, enredador y cautelós, sino també per haver estat en relacions continuas ab el Duch de Bivona y altres governadors en calitat de confident retribuit.

Terribles indicis l'acusen. Alló de d'anunciar que si no se li donava tal ó qual cantitat esclatarian bombas, cumplintse quasi sempre 'l fatidich anunci, sembla ser alguna cosa més que un senzill *chantage*. No s'explica com las autoritats, ja desde bon principi, no obrissin els ulls, sobre tot essent coneguts els pessims antecedents d'aquest fulano, que ja una vegada havia estat complicat en una causa per explosius. El desitj de atrapar-lo *in fraganti* no justifica prou la calma y la patxorra de las autoritats.

Induatablement, d'en Rull y alguns dels seus cómplices lo menos que s' en pot pensar és que posseeixen el fil de tota la trama terrorista, y no tindrán més remey que explicarse clarament fins a desvanecer tota sombra de misteri. Si aixís no ho fan están perduts.

Es Barcelona qui 's disposa a jutjarlos serenament, sense prevencions; però també sense debilitat. Y Barcelona, dignament representada pels ciutadans que constituheixen el Jurat, exigeix que se li digui la veritat, tota la veritat y res més que la veritat. Barcelona no passarà per altra cosa: vol formar plena convicció en un sentit ó altre, y de las declaracions dels processats dependrà que pugui veure satisfets sos llegitims desitjos. El manteniment de la reserva y de la cautela cedirà necessariament en contra d'ells. Tot enredo que puguin tramir, tota argucia de que 's vulguin valer, han de resultarlos hi funestos.

No hi há un sol barceloní que no 's

A partir del proxim número LA CAMPANA CATALANA sortirà cada dimecres